

ἀρ' ὧν εἶχεν ἀποδιώξει αὐτοὺς ὁ χειμὼν εἰς ξένην γῆν, τυγχάνουσι τῆς ἀκολούθου ὑποδοχῆς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Βάρου¹ μέχρι τῶν ἀνατολικῶν Πυρηναιῶν. Περὶ τὴν Μασσαλίαν καὶ τὴν Τουλώνα καὶ τὰς λοιπὰς παραλίους πόλεις καὶ πόλιντας πάντες οἱ γήλοφοι εἶναι κεκοσμημένοι διὰ θηρευτικῶν δικτύων· κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν ἀξιοπίστου ἀνδρὸς, τοῦ K. Sace, εἰδικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο μελετήσαντος, ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ θήρα, ἕκαστος θηρευτῆς καταστρέφει 100 ἕως 200 συκοφάγους καθ' ἑκάστην. Ἡ αἰτίασις λοιπὸν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Τουλώνας οὐδεμίαν λέγει ὑπερβολὴν, βεβαιοῦσα ὅτι κατὰ μυριάδας καταστρέφονται τὰ πτηνὰ ταῦτα, ἐπὶ μεγάλῃ ζημίᾳ τῶν κεντρικῶν καὶ βορείων ἡμῶν ἐπαρχιῶν, ἐν αἷς ὀλίγιστα μόνον καταφθάνουσιν, ὅπως πληρώσωσι τὴν ὄρισμένην αὐτῶν ἀποστολὴν ὑπὸ τῆς Προνοίας.

Ἐν τῇ ἀνατολικῇ Γαλλίᾳ καὶ ἰδίως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Λοθαριγγίᾳ ἀνάλογα τελοῦνται, καθὰ μαρτυρεῖ ἡ αἰτίασις τῆς ἐν Νανσὺ ἑταιρείας τοῦ ἐγκλιματισμοῦ.

Καὶ πρὸς τίνα λόγον ἡ ἀγρία αὕτη καταστροφή, ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὴν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Τουλώνας; θέλουσιν ἐπικαλεσθῆ τὸ δίκαιον τῆς ἐκ τῶν ζώων διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου; Ἐν τούτοις δὲν εἶναι σοβαρὰ ἡ νομιμοποιήσις αὕτη τῆς καταστροφῆς μικρῶν ὄντων, ὧν ἕκαστον παρέχει τροφὴν ἀσήμαντον καθ' ὅλοκληρίαν. Οὐχί, ἡ καταστροφή αὐτῶν δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ἀνάγκης διατροφῆς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ βαρύτου γαστριμαργίας.

Καὶ ὅμως ὑπολογίζων τις, ἔστω καὶ λίαν μετρίως, πρὸς πόσους σάκκους σίτου, πρὸς πόσους πίθους οἴνου καὶ ἐλαίου ἀναλογεῖ εἰς ὄβελος ἐκ τῶν θυμάτων τούτων, δι' ὧν συνειθίζουσι νὰ κοσμῶσι τὴν τράπεζαν ἐν τισὶ χώραις, θέλει πεισθῆ ὅτι ὁ Λούκουλλος ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ δόξῃ οὐδέποτε παρέσχε τοσοῦτον πολῦτιμον συμπόσιον ὅπως δ' εὖρη τις παρόμοιον πολυτελεῖς παρὰδειγμα, πρέπει ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν περιώνυμον μαργαρίτην τῆς Κλεοπάτρας.

Περιπλέον ἡ ἀθλία αὕτη δικαιολογία τῆς ἱκανοποιηθείσης φιληδονίας δὲν δύναται νὰ προταθῆ ὑπὸ τῶν θηρευτῶν ἐκείνων, οἵτινες χάριν ἐπιδείξεως, πρὶν ἢ ἐπανέλθωσιν οἴκοι, κτυπῶσι τὴν ταχύπτερον χελιδόνα, τὴν μητέρα ἴσως τὴν κομίζουσαν τὴν τροφὴν εἰς τὴν λιμοκτονοῦσαν αὐτῆς νεοσσίαν. Δὲν πρέπει ἄρα νὰ γίνῃ ἡ παρατήρησις εἰς τοὺς ἐξ ἀπερὶσεψίας σκληροῦς τούτους ἀνθρώπους, ὅτι καθ' ἣν ἡμέραν ὁ θανατηφόρος αὐτῶν μόλυβδος ἐφάνευσεν τὴν πτωχὴν χελιδόνα, αὕτη εἶχε καταστρέψει πενταχόσια ἐπιπλαθῆ ἔντομα, ἥτοι δὲ ἀξία μείζονος φιλανθρωπίας, ἢ δέκα θηρευταὶ οἴκοι ἐπανερχόμενοι καὶ

1. Ποταμὸς ἐν τῇ μεσημερινοδυτικῇ Γαλλίᾳ, ἀρ' οὗ καὶ ἡ ὁμώνυμος ἐπαρχία.

πλήρη πτηνῶν τὸν σάκκον αὐτῶν ἔχοντες;

Καὶ τίνος ἄλλου λόγου ἕνεκεν ἢ ἐκ καθαρᾶς ἀγνοίας ὁ κάτοικος τῶν ἐξοχῶν μετὰ μωρᾶς ἀγερωχίας φονεῖ τὸν βῦαν (κουκουβάγιαν) καὶ τὰ μὴ φαρμακερὰ ὄφειδια, τὰ ὁποῖα καταστρέφουσι τοὺς ποντικούς καὶ τὰ ἔντομα τὰ βλάπτοντα τοὺς ἀγρούς του καὶ τὰς ἀποθήκας του; Καὶ διατί δὲν φονεῖ τὴν γαλῆν αὐτοῦ μᾶλλον;

Ὅσοι μὴ ἐξήρουν δὲ οἱ ἄνδρες διὰ τὸν καταστρεπτικὸν τοῦτον κατὰ τῶν πτηνῶν πόλεμον, ἰδοὺ καὶ τὰ παιδιά λαμβάνοντα εἰς αὐτὸν μέρος μετὰ τῆς ἀνηλεοῦς ἀδιαφορίας τῆς ἡλικίας αὐτῶν,

ἀνοικίμονος ἡλικίας,

ὡς εἶπεν ὁ Λαφονταῖνος. Ὁ! ναί, ἀληθῶς εἶναι ἀνηλεῆ τὰ παιδιά ταῦτα τῶν ἐξοχῶν, τὰ παραμελοῦντα τὸ σχολεῖον χάριν τῆς τῶν φιλῶν θήρας. Τὰ ὦά, ὅπως καὶ αἱ νεαρὰ νεοσσία ἔχουσιν ἐνδιαφέρον δι' αὐτά, δὲν συντρίβουσι μόνον τὰ μὲν, ἀλλὰ καταστρέφουσι οἰκτρῶς τὰς νεοσσίας διὰ τῆς πείνης καὶ τῶν βασάνων.

Οἱ δὲ γονεῖς τῶν ἀχρείων τούτων παιδιῶν, ἀντὶ νὰ τὰ στείλωσιν εἰς τὸ σχολεῖον, ἀφοῦ μαστιγώσωσιν αὐτὰ προσηκόντως, παρίστανται μετὰ ψυχρᾶς ἀδιαφορίας ἐνώπιον τῶν σκληρῶν τούτων πράξεων. Γονεῖς καὶ τέκνα ἀγνοοῦσιν ἀναμφιβόλως τοὺς ὠραίους τούτους τῆς Γραφῆς λόγους: «Ἄν περιπατῶν εὐρῆς καθ' ὁδὸν, ἐπὶ δένδρου ἢ κατὰ γῆς, τὴν μητέρα ἐπωάζουσαν τὰ μικρὰ ἢ τὰ ὦά, δὲν θέλεις λάβει ποσῶς τὴν μητέρα οὔτε τὰ μικρὰ αὐτῆς, ἀλλὰ θέλεις καταλίπει αὐτὰ ἐλεύθερα, ἵνα μὴ σοὶ συμβῆ τι κακὸν καὶ ζήσης ἐπὶ μακρὸν χρόνον.» Ἄν τούλάχιστον ἀγνοοῦντες τὴν Γραφήν, ἐγνώριζον τὸ συμφέρον των!

Εἶναι ἀπαρίθμητοι αἱ τοιαῦται καταστροφαὶ οἱ δὲ κατοικήσαντες ἐν ταῖς ἐξοχαῖς γνωρίζουσιν, ὅτι συνήθεστατα εἶδον περὶ τὴν ἐσπέραν παιδιὸν ἀποκομίζον ἑκατοντάδα ὦων καταγωγῆς διαφόρου.

Πῶς δὲ τὰ ἀνυπεράσπιστα ταῦτα γένη κατώρθωσαν νὰ ἐπιζήσωσι τοῦ μανιώδους τούτου πολέμου; . . . Εἶναι ἐν τῶν μυστηρίων ἐκείνων, ἅτινα δύναται νὰ ἐξηγήσῃ μόνον ἡ θαυμασία ἀγαθότης, δι' ἧς ὁ Θεὸς ἐπανορθοῖ ἀκαταπαύστως τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου πλάσματός του. »

ΚΩΜΙΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ

Γνωστὸν εἶναι τοῖς πᾶσιν ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Β', νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσίας, ἀπηλευθέρωσε τοὺς δούλους ἐν τῇ ἀπεράντῳ ἐκείνῃ χώρᾳ, καὶ κατέστησεν εἰσέτι πολίτας ῥώσους ἐπέκεινα τῶν εἰκοσιν ἑκατομμυρίων ψυχῶν, ἀναντιρρήτως δὲ ἡ πράξις αὕτη θέλει καταστήσῃ ἀθάνατον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου αὐτοκράτορος. Καὶ ναί μὲν οἱ δούλοι ἐκείνοι ὄφισταν-

το δουλείαν οὐχι σκληράν, διότι συνήθως οἱ δεσπότης ῥῶσοι ἔζων ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τῶν δούλων των καὶ ἐφέροντο ἠπιῶς πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ καίτοι τοιαύτης οὐσης τῆς δουλείας ἐν Ῥωσίᾳ, ἡ δουλεία ἀείποτε ἔμενε θεσμὸς ἄτοπος καὶ ἄγων ἀείποτε εἰς ἄτοπα, ἔστιν ὅτε καὶ εἰς σκληρὰ ἐξαγόμενα. Τὸ δικαίωμα ἰδίως τοῦ νὰ τιμωρῶνται οἱ δούλοι διὰ μαστιγῶσεων αὐθωρεὶ καὶ ἄνευ ἐλαχίστης διαδικασίας ἐπὶ τῇ ἀπλῇ διαταγῇ τοῦ κυρίου, ἔδωκε πολλάκις ἀφορμὴν εἰς ἀλλοκότους παρανοήσεις καὶ εἰς λάθη ἀνεπανόρθωτα.

Εἰς ἀπόδειξιν τῶν λόγων μας ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸ ἐπόμενον γεγονός, λαθὼν τὴν λύσιν ἱκανῶς γελοίαν.

Ὁ κόμης δὲ Σεγοῦρ, χρηματίας πρεσβευτῆς ἐν Πετρούπολει ἐπὶ Αἰκατερίνης Β', διηγεῖται ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ, ὅτι ἡμέραν τινὰ εἶδεν εἰσερχόμενον παρ' αὐτῷ λίαν δρομαίως ἄνθρωπόν τινα τεταραγμένον, καὶ κατεχόμενον ὑπὸ τε τοῦ φόβου, τῆς ὀδύνης καὶ τῆς ὀργῆς· αἱ τρίχες του ἦσαν ἀνορθωμένα, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐρυθροὶ καὶ μεστοὶ δακρύων, ἡ φωνὴ του διακεκομμένη καὶ τὰ ἐνδύματά του ἐν ἀταξίᾳ· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο γάλλος τὴν ἐθνικότητα.

Ἐρωτήσας αὐτὸν, ἐξακολουθεῖ διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς τῶν ἀπομνημονευμάτων, περὶ τῆς αἰτίας τῆς ταραχῆς του παραχθῆς καὶ λύπης, ἤκουσα αὐτὸν λέγοντά μοι ὡς ἔπεται.—Κύριε κόμη, ἐπικαλοῦμαι τὴν προστασίαν τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος κατὰ πράξεως ἀδίκου καὶ σκληρᾶς συνάμα· κατὰ διαταγὴν ἐνὸς ἰσχυροῦ κυρίου μὲ ἐξῆθρισαν ἄνευ ἀφορμῆς, καὶ μοὶ κατέφερον ἑκατὸν διὰ τῆς μαστιγῆς πληγὰς.

—Τοιαύτη διαγωγή, τῷ ἀπήνησα, θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητος, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θαρὺ τι παράπτωμα τὴν προκάλει. Ἐὰν ἀληθῶς οὐδεμία ἀφορμὴ ὑπῆρξεν, ὡς σεῖς διατείνεσθε, εἶναι ἀνεξήγητος καὶ ὅλος ἀπίθανος· ἀλλὰ τίς ἔδωκε ἄρά γε τοιαύτην διαταγὴν;

—Ὁ δὸς τὴν διαταγὴν εἶναι, εἶπέ μοι ὁ παραπονούμενος, ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης ὁ κόμης δὲ Βροῦκε, διοικητῆς τῆς πόλεως.—Εἴσθε τοσούτος, ἐπανέλαβον ἐγὼ, εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἄνθρωπος χαίρων τοσαύτην ὑπόληψιν, καὶ τοσοῦτον ὦν πεφωτισμένος ὅσον ὁ κόμης δὲ Βροῦκε, νὰ προσερχθῆ πρὸς γάλλον οὕτω βιαίως, ἐὰν μὴ τοῦλάχιστον τὸν προσεβάλλετε ἀτομικῶς.

—Ὁμοί! κύριε, ἀπήνησεν ὁ ἐγκαλῶν, ἐγὼ οὔτε κἀν ἐγνώρισα ποτὲ τὸν κόμητα Βροῦκε· εἶμαι μάγειρος τὸ ἐπιτήδευμα, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ κύριος διοικητῆς εἶχεν ἀνάγκην μαγείρου ἐπορεύθη εἰς τὸ μέγαρόν του, καὶ οἱ ἄνθρωποι του μὲ εἰσήγαγον εἰς τὰ δωμάτιά του. Μόλις ἡ ἐξοχότης του ἤκουσεν ὅτι ἦλθεν ὁ μάγειρος, διέταξε νὰ μὲ μαστιγώσωσιν ἑκατοντά-

κις, ὅπερ καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκτελεσθῆ. Τὸ συμβάν σᾶς φαίνεται ἴσως ἀπίθανον, καὶ ὅμως εἶναι δυστυχῶς πραγματικὴ ἀλήθεια· οἱ ὅμοί μου δὲ δύνανται ἐν ἀνάγκῃ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τρομερὰ ἀπόδειξις.

—Ἀκουσον, τῷ λέγω ἐπὶ τέλους, ἐὰν ἐναντίον ὧλων τῶν φαινομένων εἶπατε ἀλήθειαν, ἐγὼ θὰ λάβω ἱκανοποίησιν διὰ τὴν γενομένην κατὰ σοῦ ὑβρίν, οὔτε θὰ ὑποφέρω ποτὲ νὰ ὑβρίζωνται οὕτως οἱ συμπατριῶταί μου, οὐς καθήκον ἔχω νὰ προστατεύω. Πρόσεξον ὅμως καλῶς μήπως μοὶ διηγήθῃς μύθους, διότι θὰ σὲ κάμω νὰ μεταμεληθῆς διὰ τὸ ψεῦδός σου. Φέρε καὶ δὸς σὺ ὁ ἴδιος πρὸς τὸν διοικητὴν τὸ γράμμα τὸ ὁποῖον θὰ γράψω πρὸς αὐτόν· εἰς τῶν ἀνθρώπων μου θέλει σὲ συνοδεύσει.

Τῶνόντι, παραχρῆμα ἔγραψα τῷ κόμητι δὲ Βροῦκε, ὅπως τῷ ἀνακοινώσω τὴν ἀλλοκοτον καταμύνησιν ἣτις μοὶ ἐγένετο. Τῷ ἔλεγον πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι εἰ καὶ μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ δώσω πίστιν εἰς αὐτὴν, ἡ ὑποχρέωσις ὅμως τοῦ νὰ προστατεύω πάντα γάλλον μοὶ ἐπέβαλλε τὸ καθήκον νὰ ζητήσω ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀλλοκότου τούτου γεγονότος, διότι ἐπὶ τέλους ἐδύνατο ὑπάλληλός τις, καταχρώμενος τὸ ὄνομά του, νὰ ἐπραξῆ τὴν ἀδικίαν ταύτην. Τῷ ἔκαμνον δὲ γνωστὸν ὅτι περιέμενον ἀνυπομότως τὴν ἀπάντησίν του, ὅπως ἐπιληφθῶ τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς τιμωρίαν τοῦ καταγγείλαντος εἰ κατεψεύδετο οὗτος, καὶ τῷ ἀποδώσω δικαιοσύνην, εἰ, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν.

Δύο ὥραι εἶχον παρέλθει χωρὶς νὰ λάβω καμμίαν ἀπάντησιν. Ἐρχίζα νὰ χάνω τὴν ὑπομονὴν καὶ ἠτοιμάσθην νὰ ἐξέλθω ὅπως ἀναζητήσω ἐγὼ αὐτὸς τὴν διασάφησιν τοῦ πράγματος, ὅτε εἶδον ἐξαίφνης ἐρχόμενον τὸν φίλον, ὅστις τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ὁ ἴδιος· ἡ ὄψις του ἦτο γαληνιαία, τὰ χεῖλη του ἐμειδίων· καὶ τέλους οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐστίλθον ὑπὸ τῆς χαρᾶς.

—Λοιπὸν! ἔφερες, τῷ λέγω, ἀπάντησιν;

—Ὅχι, κύριε· ἡ ἐξοχότης του θὰ σᾶς τὴν στείλῃ ὁ ἴδιος μετ' οὐ πολὺ· ἀλλ' ἐγὼ δὲν παραπονοῦμαι πλέον· εἶμαι τώρα εὐχαριστημένος, πολὺ μάλιστα εὐχαριστημένος· ὑπῆρξε μία παραινότης· ἐγὼ δὲ δὲν ἔχω ἄλλο τι νὰ πράξω ἢ νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς διὰ τὴν καλοἀγαθίαν σας.

—Πῶς! καὶ τάχα αἱ ἑκατὸν μαστιγῶσεις δὲν σοῦ μένουν πλέον;—Ἀπ' ἐναντίας, κύριε πρέσβυ, μοῦ μένουν καὶ μοῦ καλομένου· ἀλλὰ, μὰ τὴν πίστιν μου, μοῦ περιέδρασαν τὰς πληγὰς τόσο καλὰ ὅστε μὲ ἔκαμαν νὰ ὑποφέρω ἀγογγύστως τὴν τύχην μου. Ἴδου δὲ πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα· Ὁ κόμης δὲ Βροῦκε εἶχε ῥῶσσόν τινα μάγειρον, γεννηθέντα ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ συμβάν-

τος μοι, εἶχε λειποτακτῆσει, καὶ εἶχε, καθὼς λέγουσι, κλέψει. Ἡ ἐξοχότης του ὁ κόμης διατάξας νὰ τὸν καταδιώξωσιν, εἶχεν ἀποφασίσει νὰ τὸν τιμωρήσῃ ἅμα ὡς παρουσιαῖζον αὐτὸν ἐνώπιόν του.

Ἐτυχε λοιπὸν κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν νὰ παρουσιασθῶ ἐγὼ ὅπως λάβω τὴν κενωθεῖσαν θέσιν ὅτε ἤνοιξαν τὴν θύραν τοῦ δωματίου τοῦ διοικητοῦ, οὗτος ἐκάθητο εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ εἰργάζετο μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἔχων ἐστραμμένα πρὸς με τὰ νῶτα. Ὁ εἰσαγαγὼν με ὑπηρετῆς προπορευθεὶς εἶπε· Δέσποτα, ἰδοὺ ὁ μάγειρος. Παρευθὺς τότε ἡ ἐξοχότης του, χωρὶς νὰ στραφῇ νὰ με ἴδῃ, ἀπήντησε·—Πολὺ καλῶν, νὰ τὸν γέρουρ εἰς τὴν αὐλήν, καὶ νὰ τῷ δώσουρ ἑκατὸν ραβδισμοὺς, καθὼς διέταξα. Ἐν τῷ ἅμα ὁ ὑπηρετῆς κλείει τὴν θύραν, μὲ συλλαμβάνει, μὲ σύρει βιαίως καὶ προσκαλεῖ τοὺς συνυπηρετάς του, οἵτινες ἄνευ οἰκτιρμοῦ, ὡς εἶχον ὑμῖν εἰπῆ, ἐπιβάλλουν ἐπὶ τῆς ῥάχους ἐνὸς πτωχοῦ γάλλου μαγείρου, τοὺς διὰ τὸν λειποτακτὴν ῥῶσον μάγειρον προωρισμένους ραβδισμοὺς.

Ἡ ἐξοχότης του, οἰκτιρῶν με μετ' ἀγαθότητος, ἠθέλησε νὰ μοι ἐξηγήσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν κακὴν ταύτην συνενόησιν, καὶ ἐτελείωσε τοὺς παρηγορητικούς του τούτους λόγους διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ μεγάλου τούτου σάκκου, ὃν βλέπετε ἐδῶ μεστὸν χρυσοῦ.

Τότε ἀπέπεμψα τὸν πτωχὸν αὐτὸν διάβολον, μὴ δυνάμενος νὰ μὴ θαυμάσω ὀπόσον εὐκόλως κατεσιγάσθη ἡ δικαία ἀγανάκτησις του.»

Ἐτερόν τι γεγονός, ὃ κατωτέρω ἐκθέτομεν, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν γελσίαν λύσιν καταλήξων, ἀποδεικνύει ἐπίσης ὀπόσα κακὰ δύνανται νὰ συμβῶσιν εἰς χώρας ὅπου ὁ νόμος εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Μονάρχου, καὶ ἐπὶ τῇ ὑπόθεσιν ὅτι οὗτος εἶναι ὁ κάλλιστος τῶν ἡγεμόνων. Τὸ συμβῆν περὶ οὗ ὁ λόγος διεδραματίσθη ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Β', ἣτις ὑπῆρξε κατὰ τὴν ὁμολογίαν ἀπάντων τῶν συγχρόνων ὑπηκόων της, ὑπόδειγμα συνέσεως, καλοῦ ἀγαθίου καὶ ἠπιότητος.

Πλουσιώτατός τις ξένος, Σούδερλανδ κλοῦμενος, ἦτο τραπεζίτης τῆς αὐλῆς καὶ εἶχε λάβει τὴν ῥωσικὴν ἐθνικότητα· ἀπήλασε δὲ μεγάλως τὴν εὐνοίαν τῆς αὐτοκρατορίας. Πρωτῶν τινὰ ἀναγγέλλουσιν αὐτῷ ὅτι ἡ οἰκία του περιεζώθη ὑπὸ χωροφυλάκων, καὶ ὅτι ὁ διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας ζητεῖ νὰ τῷ ὁμιλήσῃ.

Ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος, Ρελιέφ κλοῦμενος, εἰσέρχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ λίαν στενοχωρημένος.

— Κύριε Σούδερλανδ, τῷ λέγει, μετ' ἀληθοῦς λύπης σὰς λέγω ὅτι ἐπεφορτίσθην παρὰ τῆς χαριτοδότητος ἀνάσσης μου νὰ ἐκτελέσω διαταγὴν τινὰ, ἧς τὸ αὐστηρὸν μὲ κατατρομάζει καὶ μὲ καταλυπεῖ, ἀγνοῶ δὲ τίνος ἕνεκα παρπτώματος ἢ τίνος ἕνεκεν ἐγκλήματος ἐξεγεί-

ρατε ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος.

— Καὶ ἐγὼ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ τραπεζίτης, ἀγνοῶ τοῦτο ὅσον ὑμεῖς καὶ πλέον ἔτι, ἡ δὲ ἐκπληξίς μου ὑπερβαίνει τὴν ἰδικήν σας. Ἀλλὰ τέλος πάντων, ποία εἶναι ἡ διαταγὴ αὕτη;

— Κύριε, ἐπαναλαμβάνει ὁ ἀξιωματικὸς, τῇ ἀληθείᾳ μὲ λείπει τὸ θάρρος νὰ σὰς τὴν φανερώσω. . .

— Τί λοιπὸν, ἀπόλωσα τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς αὐτοκρατορίας;

— Ἄν τοῦτο ἦτο μόνον, δὲν θὰ μὲ ἐβλέπατε τοσοῦτον περίλυπον. Ἡ ἐμπιστοσύνη ἐπανερχεται καὶ μία θέσις ἀποδίδεται πάλιν.

— Καὶ καλὰ! πρόκειται ἄρα γε νὰ μὲ ἀποπέμψωσιν εἰς τὴν πατρίδα μου;

— Τοῦτο θὰ ἦτο ὀχληρὸν, ἀλλ' ἄνθρωπος πλούσιος ὅσον ὑμεῖς παντοῦ δύναται νὰ ζήσῃ εὐτυχῆς.

— Ἀλλὰ, πρὸς Θεοῦ, ἀνέκραξε τότε τρέμων ὁ Σούδερλανδ, πρόκειται νὰ μ' ἐξορίσωσιν εἰς τὴν Σιβηρίαν;

— Φεῦ! καὶ ἐκεῖθεν ἐπανερχεταί τις.

— Νὰ μὲ ρίψωσιν εἰς τὰς φυλακάς;

— Ἄν τοῦτο, ἦτο, θὰ ἐξήρχεσο ἐκεῖθεν.

— Παναγία μου! θέλουρ νὰ μὲ δώσουρ τὸ κνοῦτον;

— Ἡ τιμωρία αὕτη εἶναι τρομερὰ, ἀλλὰ δὲν φρονεῖς.

— Καὶ λοιπὸν, εἶπεν ἰλιγγιῶν ὁ τραπεζίτης, ἡ ζωὴ μου εἶναι εἰς κίνδυνον; Ἡ αὐτοκρατεία, ἡ τὴν τὴν καλὴ, ἡ τὴν εὐσπλαγχνος, ἡ τὴν πρὸ δύο ἔτι ἡμερῶν μοι ἐλάλει μετὰ τοσαύτης ἀγαθότητος, αὐτὴ θέλει. . . ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὸ πιστεύσω. Αἶ, πρὸς Θεοῦ, τελείωσε· ὁ θάνατος θὰ ἦτο ἦττον σκληρὸς ἀπὸ τὴν ἀνυπόφορον ταύτην προσδοκίαν.

— Πολὺ καλὰ, φίλτατέ μοι, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας μετὰ φωνῆς κλαυθμηρᾶς, ἡ χαριτόδωτος ἀνασσά μου μοι ἔδωκε διαταγὴν νὰ κάμω νὰ σὰς ταριχεύουρ.

— Νὰ μὲ ταριχεύουρ! ἐκραύγασεν ὁ Σούδερλανδ προσβλέπων ἀσκαρδαμυκτεῖ τὸν ἀξιωματικὸν· σεῖς ἐχάσατε βεβαίως τὸν νοῦν σας, ἡ ἡ αὐτοκρατεία δὲν ἔχει τὸν ἰδικὸν της ὀποδῆποτε δὲν θὰ ἐλαμβάνετε τοιαύτην διαταγὴν χωρὶς νὰ ὑποδείξητε συνάμα καὶ τὸ βάρβαρον καὶ ἀλλόκοτον αὐτῆς.

— Ἄλλοίμονον, πτωχέ μου φίλε, ἐπραξά ὅ,τι συνήθως δὲν τολμῶμεν ποτὲ νὰ πράττωμεν· κατέδειξα τὴν ἐκπληξίν μου, τὴν θλίψιν μου· ἤρχιζα μάλιστα νὰ τολμῆσω νὰ ἐκφέρω παράκλησιν τινὰ, ἀλλ' ἡ σεβαστὴ μου ἀνασσα, διὰ φωνῆς ὀργισμένης, ἐλέγχουσά μοι τοὺς δισταγμοὺς μου, μοι ἐπέταξε νὰ ἐξέλθω καὶ νὰ ἐκτελέσω αὐθωρῆ τὴν διαταγὴν της, προσθέσασα μάλιστα καὶ ταύτης τὰς λέξεις, αἵτινες ἀντηχοῦσιν εἰσέτι

εἰς τὰς ἀκοάς μου : "Υπαγε, καὶ μὴ λησμονῆς ὅτι τὸ καθήκον σου εἶναι νὰ ἐκτελής, ἄνευ γογγυσμῶν, τὰς παραγγελίας τὰς ὁποίας ἀξίω νὰ σοὶ ἀναθέτω.

Θὰ ἐπεχειροῦμεν ἀδύνατόν τι ἐὰν ἐπειρώμεθα νὰ παραστήσωμεν τὴν ἐκπλήξιν, τὴν ὀργήν, τὸν τρόμον, τὸν ἀπελπισμὸν τοῦ δυστυχοῦς τραπέζιτου. Ἀφοῦ ἐπὶ τινὰ χρόνον παρεδόθη καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν ἐκροήν τῆς λύπης του, εἰδοποιήθη παρὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς ἀστυνομίας ὅτι εἶχεν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας καιρὸν, ὅπως τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του.

Τότε ὁ Σούδερλανδ παρακαλεῖ αὐτὸν, τὸν καθικετεύει ἐπὶ πολὺ ματαίως ὅπως τῷ δώσει καιρὸν νὰ γράψῃ ἐν γραμματίῳ πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν καὶ ἐπικλησθῇ τὸ ἔλεος αὐτῆς. Ὁ ἀξιωματικὸς, καμφοθεὶς τέλος ἐκ τῶν προσλιπαρήσεών του, ἐνέδωκε τρέμων καὶ λαθῶν τὸ γραμματίον ἐξέρχεται, ἀλλὰ μὴ τολμῶν νὰ πορευθῇ εἰς τὰ ἀνάκτορα, διευθύνεται κατεσπευσμένως πρὸς τὸν κόμητα Βρούκε.

Οὗτος ἐνόμισεν, ἀκούσας τὰ διατρέχοντα, ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας ἐτρελλάθη τῷ εἶπε δὲ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, νὰ περιμεῖνῃ αὐτὸν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ τρέχει ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἴδῃ τὴν αὐτοκράτειραν, πρὸς ἣν ἐξέθηκε τὰ διατρέχοντα.

Ἡ Αἰκατερίνη, ἀκούσασα τὸ παράδοξον ἐκείνου διήγημα, ἀνέκραξε· «Δίκαιε Θεέ! τί τρομερὸν πρᾶγμα! Τῇ ἀληθείᾳ ὁ Ῥελιέφ ἔχασε τὸν νοῦν του. Κύριε κόμη, τρέξατε καὶ διατάξατε τὸν ἀνόητον αὐτὸν νὰ υπάγῃ ἀμέσως ν' ἀπαλλάξῃ τὸν δυστυχῆ τραπέζιτην μου ἀπὸ τοῦ τρόμου του καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ παρευθὺς αὐτόν.»

Ὁ κόμης ἐξέρχεται, ἐκτελεῖ τὴν διαταγὴν, ἐπανέρχεται δὲ καὶ εὐρίσκει μὲ θαυμασμὸν τοῦ τὴν Αἰκατερίνην πνιγομένην ὑπὸ γέλωτος. «Τώρα βλέπω, εἶπεν αὐτῇ, τὴν ἀφορμὴν σκηπῆς τόσο γελίας ὅσον καὶ ἀκατανοήτου· πρὸ τινων ἐτῶν εἶχον ὠραῖόν τι κυνάριον τὸ ὁποῖον ἠγάπων καθ' ὑπερβολὴν, τὸ εἶχον δὲ ὀνομάσει Σούδερλανδ, διότι οὕτως ὀνομάζετο ὁ ἄγγλος ὅστις μοὶ τὸ εἶχε χαρίσει. Τὸ κυνάριον ἐκεῖνο ἀπέθανε πρὸ ὀλίγου, ἐγὼ δὲ διέταξα τὸν Ῥελιέφ νὰ τὸ ταριχεύσῃ, ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπον αὐτὸν δισταζόντα, ἐθυμώθη ἐναντίον του, νομίσασα ὅτι ἐκ ματαιοφροσύνης ἐθεώρει τὴν ἐντολήν μου ταύτην κατωτέραν τῆς ἀξίας του· ἰδοὺ ἡ λύσις τοῦ γελίου τοῦτου αἰνίγματος.»

Τίς ἀναγινώσκων τ' ἀνωτέρω, γελοῖα μὲν ὄντα ὑπὸ ἔποψιν τινὰ, ἀλλὰ τρομερὰ ὑπὸ ἐτέραν, δὲν πείθεται ὅτι τὰ ἄτοπα τὰ παρεπόμενα ἐλευθέρους πολιτεύμασι, εἶναι μὴδὲν συγκρινόμενα πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδιαχώριστα, οὕτως εἶπεῖν, ἀπὸ τῶν ἀπολυταρχικῶν κυβερνήσεων ;

*M.

ΠΑΓΕΤΩΔΗΣ ΣΕΛΗΝΗ

Γενικῶς πιστεύεται εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ περιχώρα τῶν Παρισίων, ὅτι κατὰ τινὰς μῆνας ἡ σελήνη, ὅτε καλεῖται παγετώδης (*lune-rousse*), ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν φαινομένων τῆς βλαστώσεως. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἀφορμὴ ἀνεκδότου ἀστείου, ὅπερ διηγείται ὁ Ἄραγὼ ὡς ἐξῆς :

«Χαίρω τὰ μέγιστα βλέπων ὑμᾶς συνελθόντας περὶ ἐμὲ, εἶπέ ποτε Λουδοβίκος ὁ ΙΓ' πρὸς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ γραφείου τῶν γεωγραφικῶν καταμετρήσεων (*des longitudes*), ἐλθούσης ἵνα προσφέρῃ αὐτῷ τὴν *Ἐπετηρίδα* καὶ τὴν *Γνώσιν τῶν καιρῶν*, καθότι θέλετε μοὶ ἐξηγήσει σαφῶς τί ἐστὶν ἡ παγετώδης σελήνη καὶ τίς ἡ ἐνέργεια αὐτῆς ἐπὶ τῶν σπαρτῶν.

»Ὁ Λαπλὰς, πρὸς τὸν ἀπετεινέτο, ἔμεινε ὡς ἐμβρόντητος· ἐνῶ τοσαῦτα ἔγραψεν οὗτος περὶ σελήνης, οὐδέποτε ἀληθῶς ἐσκέφθη τι καὶ περὶ τῆς παγετώδους σελήνης. Συνεβουλεύετο δὲ διὰ τῶν βλεμμάτων τοὺς γείτονας αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδένα βλέπων πρόθυμον νὰ λάβῃ τὸν λόγον, ἠναγκάσθη νὰ ἀπαντήσῃ αὐτός. «Μεγαλειότατε, ἡ παγετώδης σελήνη οὐδεμίαν κατέχει θέσιν εἰς τὰς ἀστρονομικὰς θεωρίας, ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα.»

»Τὴν ἐσπέραν ὁ βασιλεὺς νυθύμησε πολὺ διὰ τὴν ἀμηχανίαν, εἰς ἣν ἐνέβαλε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ δὲ Λαπλὰς μαθὼν τοῦτο ἤλθε πρὸς ἐμὲ εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον καὶ μὲ ἠρώτησεν ἐὰν ἠδυνάμην νὰ τὸν διαφωτίσω περὶ τῆς περιφῆμου ταύτης παγετώδους σελήνης, ἧτις ἐγένετο ἀφορμὴ τοσοῦτον δυσαρέστου δι' ἐαυτὸν συμβάντος. Ὑπεσχέθη αὐτῷ ὅτι θέλω ζητήσαι πληροφορίας παρὰ τῶν κηπουρῶν τοῦ βοτανικοῦ κήπου καὶ ἄλλων γεωργῶν. Τοιαύτη ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐξῆς κεφαλαίου.

»Παγετώδη σελήνην καλοῦσιν οἱ κηπουροὶ ἐκείνην, ἧτις ἀρχομένη κατ' Ἀπρίλιον, γίνεται πανσέληνος εἴτε περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνός εἴτε συνηθέστερον κατὰ τὸν Μάιον. Κατ' αὐτοὺς δὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης ταύτης ἐξασκεῖ ἐπιβλαβῆ ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν νέων φυτῶν, καὶ καθ' ἃ βεβαιούσι παρετήρησαν ὅτι κατὰ τὴν νύκτα, ὅτε ὁ οὐρανὸς εἶναι αἴθριος, τὰ φύλλα καὶ οἱ κάλυκες οἱ ἐκτεθειμένοι εἰς τὸ φῶς τοῦτο παγόνουν, μολονότι τὸ θερμομέτρον μένει πολλοὺς βαθμοὺς ὑπὲρ τὸ μηδέν. Προσθέτουσι δὲ ὅτι, ἐὰν νεφελώδης οὐρανὸς κωλύῃ τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης νὰ πέσωσιν ἐπὶ τῶν φυτῶν, δὲν συμβαίνουσι τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, καίτοι ἄλλως τε ἡ κατάστασις τῆς θερμοκρασίας μένει ἡ αὐτή.

»Τὰ φαινόμενα ταῦτα φαίνονται δεικνύοντα ὅτι τὸ φῶς τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου ἔχει παγετώδη τινὰ ιδιότητα· καὶ ὅμως διευθύνοντες φαινομένους καὶ μέγιστα ἀντανάκλαστικὰ κάτοπτρα